

Yeni Ümit SRC Kursu
MESLEKİ YETERLİLİK EĞİTİMİ

SRC 1 · 2 · 3 · 4 ORTAK DERS

ÜNİTE 6

Taşımacılığın Kuralları

Ulaştırma mevzuatı · 4925 sayılı Karayolu
Taşıma Kanunu

Okuma süresi: 15 dakika

EĞİTMENİNİZ

Değerli kursiyerimiz, bu ünite de ticari taşımacılığın hangi kurallarla yapıldığını ve bu kuralların sizin işinizi nasıl etkilediğini öğreneceğiz.

Taşıma Kanunu neden var?

Trafik Kanunu yoldaki **sürüşü**, Taşıma Kanunu ise yapılan **ticari işi** düzenler.

2918 · Trafik Kanunu

Hız, şerit, fren, ehliyet, ceza puanı.

4925 · Taşıma Kanunu

Kim taşıma yapabilir, hangi belgeyle, hangi şartla?

Taşıma Kanunu'nun amacı; taşımacılığı düzenli ve güvenli hale getirmek, taşımacının, yükün sahibinin, yolcunun ve çalışanın **hak ve sorumluluklarını** belirlemektir.

EĞİTMENİNİZ

Kısacası Trafik Kanunu "nasıl sürülür", Taşıma Kanunu "nasıl iş yapılır" sorusunu cevaplar.

Taşımacılığın genel kuralı

Taşımacılık, serbest rekabet ortamında şu özelliklerde yapılır:

E Ekonomik

S Seri (hızlı)

E Elverişli

G Güvenli

Ç Çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyen

Baş harfleri: **E-S-E-G-Ç**

"Ekonomik, Seri, Elverişli, Güvenli, Çevreci"

Bütün bunlar kamu yararı gözetilerek yapılır.

Hangi taşımlar kanuna tabi?

Ticari olarak yapılan yolcu, eşya ve kargo taşımalarının tamamı kanun kapsamındadır. Acenteler, komisyoncular, kargo, lojistik, ambar, kurye ve terminal işletmeleri de kapsamdadır.

Anahtar kelime: **TİCARİ**. Para karşılığı taşıma yapılıyorsa kanun devrededir.

Kapsam dışı olanlar (ticari değilse):

- ✓ Hususi otomobil ve traktörle yapılan taşımlar
- ✓ Ticari olmayan motosiklet ve kamyonet taşımaları
- ✓ Askeri, emniyet, jandarma ve sahil güvenlik araçları
- ✓ Ambulans, cenaze aracı gibi amacına uygun kullanılan özel araçlar

EĞİTMENİNİZ

Resmi bir araçla bile ticari iş yapılırsa, o taşıma kanunun kapsamına girer.

Yetki belgesi: taşımacılığın ruhsatı

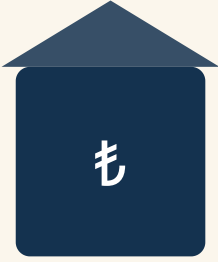

YETKİSİZ = KORSAN TAŞIMA

Ticari taşımacılık yapacak firma, işine uygun **yetki belgesini** Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından almak zorundadır.

- ✓ Yetki belgesi olmadan yapılan taşıma **korsan taşımacılıktır** ve cezası ağırdır.
- ✓ Firma, belgesinin **kapsamı dışında** iş yapamaz.
- ✓ Yetki belgesi **satılamaz, devredilemez**.

Belgeyi almanın üç şartı

MALİ

yeterli sermaye

MESLEKİ

yeterlilik

MESLEKİ

saygınlık

- ✓ **Mali yeterlilik:** İşi yürütecek kadar sermayeye sahip olmak.
- ✓ **Mesleki yeterlilik:** İşin eğitimine ve bilgisine sahip olmak (ÜDY, ODY gibi belgeler).
- ✓ **Mesleki saygınlık:** Kaçakçılık, dolandırıcılık, sahtecilik, rüşvet, terör gibi suçlardan hükümlü olmamak.

Yetki belgeleri **5 yıl** geçerlidir ve süresi içinde yenilenir.

Üç belge, üç görev

- ✓ **Yetki belgesi:** Firmanın taşımacılık yapma izni.
- ✓ **Taşıt belgesi:** Yetki belgesinin eki; firmanın kullandığı araçların listesi (plaka, cins, model, kapasite).
- ✓ **Taşıt kartı:** Aracın hangi yetki belgesine kayıtlı olduğunu gösterir. **Araçta bulunur;** aslı ya da e-Devlet çıktısı olabilir.

Bir araç, aynı anda **yalnızca bir** yetki belgesine kayıtlı olabilir.

Kendi aracı mı, sözleşmeli mi?

Özmal taşıt

Ruhsatı, yetki belgesi sahibinin adına kayıtlı araç.

Sözleşmeli taşıt

Başkasına ait; **noter** veya **e-Devlet** sözleşmesiyle firmanın adına çalışan araç.

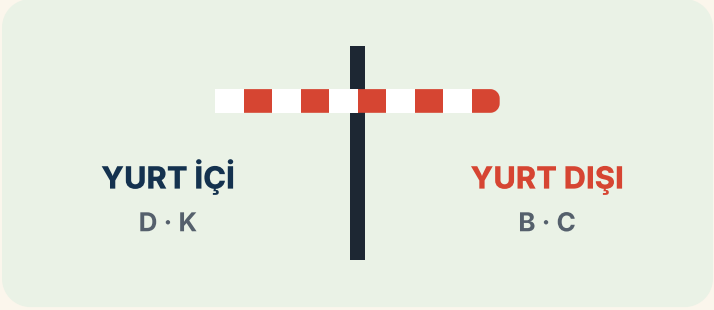
- ✓ Taşıt belgesine kaydedilmeyen araç ticari taşımada **kullanılamaz**.
- ✓ Sözleşmeli aracın sahibi, aynı araçla **kendi adına** taşıma yapamaz.

EĞİTMENİNİZ

Bir firmaya sözleşmeyle bağlıysanız, o araçla başka bir iş alamazsınız. Bu kural çoğu sürücünün başını ağrıtır.

Belge alfabetesi: sürücüyü ilgilendirenler

Belge	Ne taşır?	Nereye?
K	Eşya	Yurt içi
C	Eşya	Yurt içi + dışı
D	Yolcu (otobüs)	Yurt içi
B	Yolcu (otobüs)	Yurt içi + dışı

Sınırı geçenler **B ve C**, içeride kalanlar **D ve K**.

Belge alfabetesi: diğerleri

A · Otomobille yolcu taşıma

S · Ticari servis taşımacılığı (otobüsle)

F · Yolcu acenteliği **G** · Eşya ve kargo acenteliği

H · Eşya taşımada komisyonculuk

L · Lojistik işletmeciliği

M · Kargo işletmeciliği

N · Nakliyat ambarı işletmeciliği

P · Kurye işletmeciliği

R · Taşıma işleri organizatörlüğü

T · Terminal işletmeciliği

Alt türler (1, 2, 3) taşımanın ticari ya da hususi, tarifeli ya da tarifesiz, il içi ya da yurt dışı olmasına göre ayrılır. Örneğin **K1** ticari eşya, **K2** hususi (kendi yükü), **K3** ev-büro taşıma.

Araç tanımları: yolcu taşıtları

Otomobil
en fazla 9

Minibüs
10 – 17

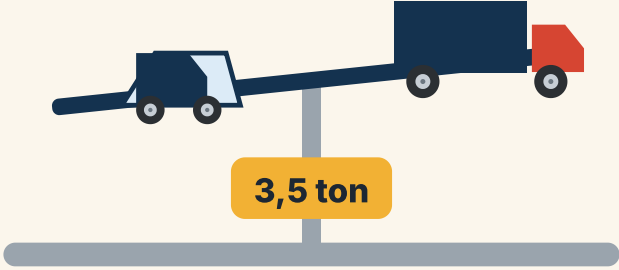
Büyük otobüs
17'den fazla

oturma yeri, şoför dahil

- ✓ **Otomobil:** Şoför dahil en fazla 9 oturma yeri.
- ✓ **Otobüs:** Şoför dahil 9'dan fazla yolcu taşımaya uygun.
- ✓ **Minibüs (küçük otobüs):** Şoför dahil 10–17 oturma yeri.
- ✓ **Büyük otobüs:** Şoför dahil 17'den fazla oturma yeri.

📌 Sayılar: **9 – 17**. Dokuza kadar otomobil, on yediye kadar minibüs, üstü büyük otobüs.

Araç tanımları: yük taşıtları

KAMYONET $\leq$ 3,5 t

KAMYON $>$ 3,5 t

- ✓ **Kamyonet:** Azami yüklü ağırlığı **3,5 tonu geçmeyen** yük aracı. Arkasında oturma yeri de olan kamyonete **panelvan** denir.
- ✓ **Kamyon:** Azami yüklü ağırlığı **3,5 tondan fazla** yük aracı.
- ✓ **Çekici:** Römork ve yarı römork çekmek için yapılmış, kendi başına yük taşıyamayan araç.

Römork ve yarı römork

RÖMORK

kendi tekerleğinde durur

YARI RÖMORK

ön kısmı çekiciye oturur

- ✓ **Römork:** Motorlu taşıtla çekilen, motorsuz taşıt.
- ✓ **Yarı römork:** Bir kısmı çekicinin üstüne oturan, yükünün ve kendi ağırlığının bir kısmını çekiciye bindiren römork. Halk arasında "dorse" denir.
- ✓ **Gabari:** Aracın yüklü ya da yüksüz izin verilen en büyük boy, en ve yükseklik ölçüleri.

EĞİTMENİNİZ

Gabariyi aşan yük için ayrıca özel izin gerekir. Bunu 3. ünite de görmüştük.

Yük aracında kasa kuralı

✓ kapalı / tenteli

✗ açık ve bağırsız

- ✓ Eşya taşıyan kamyon, römork ve yarı römorkların kasası **kapalı, tenteli veya brandalı** olmalıdır.
- ✓ Açık taşınması gereken yük, trafiği tehlikeye atmayacak şekilde **yüklenip bağlanarak** taşınır.
- ✓ Konteyner, araç, sac rulo gibi yükleri taşıyan araç, **yüke uygun** olmalıdır.
- ✓ Araçta yapılan değişiklik (tadilat) mevzuata uygun olmalı ve **ruhsata işlenmelidir**.

Yakıt deposu ve gizli bölme

Araçta yalnızca **standart yakıt deposu** bulunur.

- ✓ Frigorifik (soğutmalı) dorsede, soğutucunun kendi deposu dışında **ek depo yasaktır**.
- ✓ Araçta kaçakçılığa yarayacak **gizli bölme** bulunamaz.

⚠ Ek depo, firmaya **50**; gizli bölme **150 uyarma** olarak döner. Uyarmalar firmanın sicilinde birikir.

EĞİTMENİNİZ

“Araç benim değil, firmanın” demek sizi korumaz. Aracı teslim aldığınızda depoya ve kasaya bir göz atın.

Yükün iki belgesi

- ✓ **Sevk irsaliyesi:** Yükün sahibi (gönderen) düzenler; yükün ne olduğunu, miktarını ve değerini gösterir. Yurt içi eşya taşımada **araçta bulunmak zorundadır.**
- ✓ **Taşıma senedi:** Gönderen ile taşımacı arasındaki taşıma sözleşmesidir. Yurt içi eşya ve kargo taşımada zorunludur. Gerekli bilgileri içeren **taşıma irsaliyesi veya faturası** da senet yerine geçer.

📌 Sevk irsaliyesini **yükün sahibi**, taşıma irsaliyesini **taşımacı** keser.

Şoförde aranan şartlar

- ✓ Aracına uygun **sürücü belgesi**
- ✓ İşine uygun **SRC belgesi**
- ✓ Sağlık ve **psikoteknik** açıdan uygun olduğunu gösteren rapor
- ✓ Kaçakçılık, terör gibi suçlardan **hükümlü olmamak**
- ✓ Büyük otobüs için **24 yaşını** doldurmuş olmak

Yaş	Durum
66	SRC geçici olarak geçersiz olur. Sağlık ve psikoteknik raporuyla yeniden kullanılır.
69	SRC iptal edilir; ticari şoförlük biter.

66 yaşından sonra ilk kez SRC belgesi verilmez.

EĞİTMENİNİZ

Sağlık ve psikoteknik raporunuzun geçerlilik tarihini takip edin. Belgeleriniz eksiksizse işiniz de güvencededir.

SRC belge türleri

Belge	İş	Kapsar
SRC 1	Uluslararası yolcu	SRC 2'yi de
SRC 2	Yurt içi yolcu	—
SRC 3	Uluslararası eşya	SRC 4'ü de
SRC 4	Yurt içi eşya	—
SRC 5	<u>Tehlikeli madde</u>	ayrı eğitim
KURYE	Motosiklet / moped ile <u>kurye gönderisi</u>	—

Tek sayı = yurt dışı (1, 3) · Çift sayı = yurt içi (2, 4)
 Uluslararası belge, yurt içini de kapsar.

Takograf kartı kişiseldir

Takograf sürücü kartı **size özeldir**. Başkasına verilmez, başkasınınla araç sürülmez.

- ✓ Başkasının kartıyla ya da kartsız sürmek, firmaya **75 uyarma** olarak yazılır.
- ✓ Başkasının kartıyla sürüldüğü tespit edilirse **hem kartı veren hem kullanan** sürücünün SRC belgesi iptal edilir.
- ✓ 2026 kanun değişikliğiyle takograf, 3,5 tonu aşan yük ve 17 kişiden fazla yolcu taşıyan araçlarda kademeli olarak zorunlu hale geliyor.

U-ETDS: seferin dijital kaydı

U-ETDS (Ulaştırma Elektronik Takip ve Denetim Sistemi), taşımacılık faaliyetlerinin Bakanlığa elektronik olarak bildirildiği sistemdir.

- ✓ Firma, sefer başlamadan önce **sefer ve şoför bilgisini** sisteme girer.
- ✓ Aynı şoför, zamanı çakışan iki sefere yazılamaz.
- ✓ Bildirimsiz sefer, eksik ya da yanlış şoför bilgisi firmaya **uyarma** olarak döner.

Taşımacının sorumluluğu

Taşımacı, yükü **teslim aldığı andan teslim edene kadar** sorumludur.

- ✓ Yükün kaybindan, hasarından, çalınmasından sorumludur.
- ✓ Şoförlerin **çalışma ve dinlenme sürelerine** uymasını sağlar.
- ✓ Araçların **ağırlık ve boyut** sınırlarına uymasını sağlar.
- ✓ Yol ve araç güvenliğine, çevrenin korunmasına dikkat eder.
- ✓ Şoförlerinin **ceza puanı** durumunu düzenli olarak takip eder.

EĞİTMENİNİZ

Yükü teslim alırken sayın, kontrol edin ve tutanağa geçirin. Teslimde çıkacak anlaşmazlığı baştan önlersiniz.

Uyarma sistemi

firmanın uyarma sayacı

Kurala uymayan firmaya para cezasının yanında **uyarma** da verilir. Uyarmalar firmanın sicilinde birikir.

- ✓ Kaldırılmamış uyarma sayısı **500**'e ulaşır ve 15 gün içinde ödeme yapılarak düşürülmezse firmanın faaliyeti **geçici olarak durdurulur**.
- ✓ Bazı ihlallerin tekrarı, yetki belgesinin **iptaline** kadar gidebilir.

Sürücünün yaptığı her ihlal, çalıştığı firmanın sicilini de etkiler.

Denetim: kim, nerede bakar?

Yolda

istasyon, seyyar, sınırfirma, muayene istasyonu

İşyerinde

Elektronik

uzaktan, U-ETDS

- ✓ **Karayolunda:** Sabit denetim istasyonları, seyyar ekipler ve sınır kapıları.
- ✓ **İşyerinde:** Firmaların, araç muayene istasyonlarının ve merkezlerinin denetimi.
- ✓ **Elektronik ortamda:** Uzaktan denetim ve U-ETDS kayıtları üzerinden.

Denetimde istenen belgeleri göstermek zorunludur.
Göstermemek de ayrıca cezalandırılır.

Taşımacılığa dokunan diğer kanunlar

ANAYASA

VERGİ
USUL

TÜRK
TİCARET

BORÇLAR
KANUNU

- ✓ **Anayasa:** Çalışma ve sözleşme hürriyeti herkesindir. **Dinlenmek, çalışanın hakkıdır.**
- ✓ **Vergi Usul Kanunu:** Vergiyi doğuran olayın gerçek mahiyeti esastır. Fatura ve irsaliye bu kanunla ilgilidir.
- ✓ **Türk Ticaret Kanunu:** Ticari işler ve şirket türleri (kolektif, komandit, anonim, limited, kooperatif). Ticari davalara asliye ticaret mahkemesi bakar.
- ✓ **Borçlar Kanunu:** Sözleşme, tarafların karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamasıyla kurulur.

Çalışmaya devam edin

SRC Dijital Eğitim Kitabı

Diğer derslere devam etmek için dokununuz

SRC Sınav Salonu

Deneme sınavlarına girmek için dokununuz

Yeni Ümit SRC Belgesi

Camlıkahve Meydanı, Mareşal Çakmak, Bağcılar
Cd. No:114 D:1, 34160 Güngören/İstanbul

0 212 641 97 73

WhatsApp: 0 530 957 79 13

Sosyal medya hesaplarımız

facebook.com/yeniumitsrcbelgesi

instagram.com/yeniumitsrcbelgesi

EĞİTMENİNİZ

Bu üniteyi tamamladınız, tebrikler! Sıradaki derse geçebilir ya da sınav salonunda kendinizi deneyebilirsiniz. Başarılar dileriz.